

Beredningen för funktionshinder
och samverkan

Sammanträdesdatum
2025-05-05

Plats och tid	Lycksele kl. 10:00-16:00
Protokollet omfattar	§§24-29
Beslutande ledamöter	Kenneth Andersson (S) (ordförande) Elmer Eriksson (M) (vice ordförande) Anna Dahlén (V) (2:e vice ordförande) Ingrid Sundman (L) Gunilla Lundström (S)
Ej tjänstgörande ersättare	
Övriga närvarande	Emma Brännström (sekreterare) Anna Dahlgren (verksamhetschef) §26 Betty Vallebro (teamkoordinator) §26 Eva Bergström (verksamhetschef) §26 Erika From (strateg) §26 Martina Vestman (fysioterapeut) §26 Malin Frohm (arbetsterapeut) §26 Gunilla Larsson (strateg) §§27-28
Justeringens plats och tid	Digitalt , 2025-05-08
Sekreterare	Emma Brännström
Ordförande	Kenneth Andersson (S)
Justerande	Elmer Eriksson (M)

Beredningen för funktionshinder
och samverkan

Sammanträdesdatum
2025-05-05

ÄRENDELISTA

- § 24 Justering
- § 25 Fastställande av föredragningslista 2025 -Beredning för funktionshinder och samverkan, BFS
- § 26 Informationer 2025 - Beredning för funktionshinder och samverkan, BFS
- § 27 BFS inspel till workshop 21 maj
- § 28 Forskningstema - vad är nästa steg?
- § 29 Ändrade patientavgifter för synhjälpmedel 2025

Beredningen för funktionshinder
och samverkan

Sammanträdesdatum
2025-05-05

§ 24 Justering

Sammanfattning

Elmer Eriksson (M) justerar protokollet tillsammans med ordförande.
Justeringen sker digitalt den 8 maj.

Förslag till beslut

Elmer Eriksson (M) justerar protokollet tillsammans med ordförande.
Justeringen sker digitalt den 8 maj.

Beslut

Elmer Eriksson (M) justerar protokollet tillsammans med ordförande.
Justeringen sker digitalt den 8 maj.

Beredningen för funktionshinder
och samverkan

Sammanträdesdatum
2025-05-05

**§ 25 Fastställande av föredragningslista 2025 -Beredning för
funktionshinder och samverkan, BFS
HSN 96-2025**

Förslag till beslut

Föredragningslista fastställs enligt program

Beslut

Föredragningslista fastställs enligt program, med tillägg att Eva Bergström föredrar
ärende HSN 522-2025, klockan 14:15.

Beredningen för funktionshinder
och samverkan

Sammanträdesdatum
2025-05-05

**§ 26 Informationer 2025 - Beredning för funktionshinder och
 samverkan, BFS
 HSN 98-2025**

Sammanfattning

**PRIMO. Anna Dahlgren, verksamhetschef, och Betty Vallebro, teamkoordinator
på PRIMO.**

Anna och Betty berättar om läget på PRIMO i södra Lappland.

27 personer på väntelista som man följer regelbundet. Lite för lite underlag för att kunna växa. Läkarbudget är 10%. Det finns ingen läkare på plats, så hen jobbar på distans och kommer till Lycksele ibland. Teamet mår bra, men det upplevs svårjobb i och med läkarsituationen, det saknas stabilitet. Upplevelsen är att PRIMO inte är det mest attraktiva. Generellt svårt med bemanning, ganska stor personalomsättning. Det är en utmaning att lyckas rekrytera habiliteringsläkare, så de man kan anställa får väldigt stort och ibland ensamt ansvar, vilket skapar en skör situation. Det hänger för mycket på enskilda personer. Arbetsterapeuter är också ett bristyrke. Det tar tid att etablera sig (PRIMO är relativt nystartat) och det är rätt krävande att hålla ut och att orka över tid. I södra Lappland kan man inte alltid ha samma arbetssätt som i de kustnära orterna. Eftersom läkarbemanningen ser ut som den gör finns det för lite tid till reflektion och uppföljning.

Frågan ställs om det går att öppna upp för ett större urval? Och hur kan man nå de som är i målgruppen som inte söker sig till PRIMO per automatik? Det är svårt att nå de som inte söker sig till PRIMO på egen hand. Man kanske kan jobba mer med att kommunicera till invånarna.

Erika From, strateg Nära Vård södra Lappland.

Erika visar ett bildspel som delges beredningen. Hon informerar om inriktningen för nära vård-arbetet kommande två åren, vilket är de sista åren i modellområdet (där Dorotea arbetar fram en ny gemensam systemledning).

Fokusområden framöver är förebyggande och hälsofrämjande insatser. Skolan är här en viktig samverkanspart. HLT vill man fortsätta med, men processen nu är att skala ner materialet man samlat in från deltagande parter för att hitta vilka andra delar som behöver komma med i arbetet. Man har tagit fram en gemensam plan för primärvård och den kommer att arbetas intensivt med kommande dagar.

Utökat samarbete med GMC, tex genom utbildning och att stärka forskning-delen inom primärvården.

För att klara av att jobba med dessa fokusområden behövs en gemensam ledningsmodell. Man måste upprätthålla dialogen mellan region och kommun. Dock behövs en tydligare prioritering - vi kan inte göra allt samtidigt. Det behöver bli större spridning av de goda exemplen.

Beredningen för funktionshinder
och samverkan

Sammanträdesdatum
2025-05-05

Erika berättar om hur det går i Dorotea som är pilotkommun för ny systemledning (nära samverkan mellan kommun och region med ett personcentrerat förhållningssätt). Man har ett team för de mest sjuka som har varit i gång sedan november 2024. 20–30 individer i gruppen. Intervjuer pågår med fokusgrupper, insamling av data. Workshop med arbetsgrupp och styrgrupp hölls senast slutet av april. Resultatet visar att man upplever ungefär lika mycket framgångar som utmaningar. Framgång att ha individen i centrum, regelbundna möten, hög kompetens och bra styrgrupp etc. Utmaningar är bland annat att omprioritera, att det är tidskrävande, otydliga roller, yttre påverkan etc.

Efter workshopen har man tillsatt teamledare med koppling till styrgrupp. Kan bygga vidare på ett befintligt koncept. Man har även börjat "berätta berättelsen" – kommunicera för att skapa förståelse och hålla arbetet och idén levande i den vardag man befinner sig. Man försöker också att så långt som möjligt konceptualisera alla steg i processen så att man ska kunna förstå vad som hänt, vad som gjorts och vilka resultat man nått. Tillgängliggöra konceptet så att andra kommuner kan ta del av och implementera.

Behovsnivå 3 i pyramiden, där ska man tidigt kunna göra bedömningar och ev hälsoplaneringar. Tidigt sätta in relevanta insatser och nyttja samverkansytan.

Besparingsförslag som ligger i regionen har fått starka reaktioner i Dorotea. Det är en parallell händelse som ändå är kopplad till förändringsarbetet i Dorotea. Den normala reaktionen i mycket förändringsarbete är att man först är positiv och sedan kommer en dipp, för att sedan gå uppåt igen och stabiliseras. Ingen från teamet har sagt upp sig. Men de tillhör såklart samma kollegium.

Verksamhetsbesök Habiliteringscentrum Södra Lappland Martina Vestman, fysioterapeut, Malin Frohm, arbetsterapeut.

Martina och Malin delger bildspel.

I Lycksele har man vuxenhabilitering råd och stöd samt barn- och ungdomshabilitering. Synrehabiliteringen har precis flyttat till dessa lokaler. Hörselrehabiliteringen kommer några gånger i månader. Man har stort samnyttjande av lokaler. Även kommun och BUP finns på plats ibland.

175 medarbetare totalt i Västerbotten. I södra Lappland har man fysioterapeut, kurator, administratör, logoped, läkare, psykolog, dietist och arbetsterapeut. På barnsidan finns läkare, men det finns inte på vuxen. Man stöttar varandras verksamhet, och många reser över länet eftersom det är svårt att rekrytera på plats. En del distansarbete. Patienterna är områdesindelade för att minska resandet. Man jobbar mer och mer digitalt, i de fall det går.

Behoven styr vilka insatser som ska in. Initialt tar man fram en habiliteringsplan för varje individ. Planen utgår från olika livsområden och den tas fram med hjälp av ett bildstöd - för ökad delaktighet och tillgänglighet. Man genomför ungefär 30 000 möten per år, på olika platser och sätt. God samverkan med skolor, och vissa besök görs på skolan/förskolan. NPF-gruppen är störst.

FaR (fysisk aktivitet på recept) har använts mer och mer. Ansökta och beviljade medel har bidragit till att nästan alla kommuner i södra Lappland kunnat erbjuda gratis gym

Beredningen för funktionshinder
och samverkan

Sammanträdesdatum
2025-05-05

till målgruppen. Det gav effekt framför allt på barnsidan. I Lycksele har detta fått god effekt och många FaR-recept skrivs ut, och man ser att det nyttjas. Nu har man gjort en liknande skrivelse för hela länet där man efterfrågar gratis bad/simning.

Rutin har utvecklats där man får in frågor om våld i nära relation i möten med patienter. Det handlar mycket om att våga fråga och att ha kompetens att ta emot de svar som kommer.

Barnet i fokus – detta finns med i många delar i verksamheten. Extra utmanande i situationer där barnen inte har kommunikation. Barnrättsombud finns etablerade. Gällande digitalisering så har man förändrat arbetssätten i många processer. Speciellt i de fall där man kan ge stöd och behandling till personer med autism. Man jobbar även med att ha digitala gruppinterventioner. Om en grupp är fullbokad i Umeå, men det finns fler som behöver behandling så kan hen delta i gruppen som hålls i Lycksele. Dock finns en del utmaningar i det säkerhetstekniska - man får till exempel inte använda Teams pga sekretess.

Samverkan görs med en mängd olika aktörer. Många SIP-möten. När det fungerar finns ett stort värde. Det har varit utmanande med samverkan med BUP. Det ligger på ledningsnivå att strukturera upp. Man kan se tydligt att när det tillskjutits medel för utredningar så blir det ett ökat inflöde, och det är inte alltid att kvalitén håller måttet.

Eva Bergström, verksamhetschef Habiliteringscentrum.

Eva ger bakgrund till ärendet gällande avgifter synhjälpmedel, HSN 522–2025. Ärendet skickades in 2023 men har flyttats fram. År 2012 tittade man över de synhjälpmedel som finns och hanteringen av denna. Tidigare hantering har varit otydligt, ojämlikt och krävt mycket administration. Detta vill man ändra på i och med nytt förslag. År 2023 fick man i uppdrag att se över vilka "onödor" som kan plockas bort, där detta då uppmärksammades.

En fråga från beredningen gäller köpta utredningar. Hur följs de köpta utredningarna upp? Kan man svara på hur kvalitén är och varför den i vissa fall brister? Eva berättar att gentemot BUP så har man kontakt i de fall man har behövs diskutera kvalitén, och att kommunikationen varit god. Beredningen är välkommen att höra av sig till Eva för att få mer information.

Förslag till beslut

Information delgiven

Beslut

Information delgiven

Beslutsunderlag

- BFS 2025-05-05 inför workshop

Beredningen för funktionshinder
och samverkan

Sammanträdesdatum
2025-05-05

§ 27 **BFS inspel till workshop 21 maj**

Sammanfattning

Beredningen samtalar om att följande punkter är viktiga att ta med sig i kommande workshop med Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Kunskapshöjande insatser
- Hjälpmedelsförsörjning - jämlik och jämställd
- Samverkan och medskapande
- Beredskap
- Digital tillgänglighet
- Tillgänglighet - syn och/eller hörselnedsättning?
- Fortsatt arbete våldsutsatthet
- Socialstyrelsen nationell strategi

Förslag till beslut

De diskuterade punkterna lyfts på hälso- och sjukvårdsnämndens workshop 21 maj

Beslut

De diskuterade punkterna lyfts på hälso- och sjukvårdsnämndens workshop 21 maj

Beredningen för funktionshinder
och samverkan

Sammanträdesdatum
2025-05-05

§ 28 **Forskningstema - vad är nästa steg?**

Sammanfattning

Beredningen diskuterar vad nästa steg blir, utifrån de informationer som delgavs beredningen på föregående sammanträde gällande förutsättningar för funktionshinderforskning.

På förra sammanträdet fick beredningen information från Umeå Universitet, centrumbildning, förutsättningar att söka medel, konkret hur man arbetar för att i det dagliga arbetet omsätta forskning i habilitering och rehabilitering.

Beredningen diskuterar vad som nu blir nästa steg i uppdraget. I diskussionen framkommer en del frågeställningar som man önskar få besvarade, och som därmed visar vilken ytterligare information som behövs. Och i summeringen av uppdraget önskar man kunna framställa några idéer om vilka förutsättningar som krävs för att kunna utveckla området.

Idé att bjuda in Jens igen i höst, för att samtala om ett eventuellt närmre samarbete. Att göra forskningen mer tillgänglig. I samarbete med något mer verksamhetsnära. Hur får man bygga mindre mellan akademi och verksamhet?

Hur gör man när basenheten inte själv kan söka medel för forskning?
Kan vi påverka forskar-ST?
Hur ser kopplingen till GMC ut? Vilka samarbeten finns där, och är de intressanta att bjuda in till BFS?
Brukarinflytande är ett område vi vill undersöka mer.

Det finns även en stor fördel rekryteringsmässigt, att som arbetsgivare kunna locka till anställning och det samtidigt ges möjlighet till forskning. Vad skulle krävas för att skapa mer jordmån för personer som jobbar i verksamheten att förkovra sig i området, och forskning.

Vilken institution skulle man koppla till? Tidigare var det rehabiliteringsmedicin. Att koppla ihop det med en klinik som redan har en nära relation till universitetet kan vara klokt.

Nytt möte i höst med den inriktning vi resonerat om nu.

Förslag till beslut

Beredningen beslutar att nästa steg i detta arbete blir det som diskuterats på dagens sammanträde.

Beslut

Beredningen beslutar att nästa steg i detta arbete blir det som diskuterats på dagens sammanträde.

Beredningen för funktionshinder
och samverkan

Sammanträdesdatum
2025-05-05

§ 29 Ändrade patientavgifter för synhjälpmedel 2025
HSN 522-2025

Sammanfattning

De avgifter för synhjälpmedel som gäller idag är antagna 2012 och det finns behov av en översyn.

I dagsläget har Synrehabilitering väldigt många olika avgifter vilket får negativa konsekvenser för både brukare och medarbetare. För brukare minskar överblicken över eventuella kostnader och för medarbetare blir det svårt att hålla reda på olika avgifter som skall faktureras.

Syftet med förändringen är såväl ökad tydlighet och jämlikhet för brukare som en förenkling i hantering för medarbetare. Med föreslagen förändring skulle kostnaderna minska för brukarna. Det finns idag personer som tackar nej till ett hjälpmedel på grund av kostnaden, trots att behov finns av kompenserande hjälpmedel.

Förslaget i sin helhet kommer att ge en ökad kostnad med uppskattningsvis ca 100 tkr för regionen. Samtidigt frigörs arbetstid genom minskad fakturahantering, vilket är svårt att beräkna kostnaden för men är tidsbesparande för såväl förskrivare som fakturahanterare.

Förslag till beslut

Beredningen för funktionshinder och samverkan föreslår att

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige att besluta om ändrade avgifter för synhjälpmedel enligt förslag.

Beslut

Beredningen för funktionshinder och samverkan föreslår att

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige att besluta om ändrade avgifter för synhjälpmedel enligt förslag.

Beslutsunderlag

- Ändrade avgifter för synhjälpmedel 2025
- Underlag PM gällande Förslag på förändring av patientavgifter för synhjälpmedel
- Bilaga 1 Förändrade avgifter synhjälpmedel

UNDERSKRIFTSSIDA

**Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska
underskrifter:**